

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Переклад наукових і технічних текстів

Освітня програма «Німецька мова і література»

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Переклад наукових і технічних текстів
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	Липка Світлана Іванівна
Контактний телефон викладача	0968146058
E-mail викладача	svitlana.lypka@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	середа 13.30
2. Анотація до курсу	
Переклад наукових і технічних текстів у форматі циклу гуманітарних наук має на меті забезпечити студентів зі спеціальності філологія та освіта знанням особливостей науково-технічних текстів відповідного профілю навчання на лексичному, синтаксичному та жанрово-стилістичному рівнях, а також оволодінням навичками їх письмового і усного перекладу. Зміст дисципліни охоплює основні концепції розвитку сучасного перекладознавства у сфері перекладу наукової літератури, специфіку спеціалізованої наукової термінології та застосування перекладацьких трансформацій, закономірності функціонування одиниць мови на різних рівнях та техніки їх перекладу, аналіз труднощів перекладу складних граматичних, лексичних, термінологічних явищ німецького наукового спеціалізованого мовлення гуманітарного профілю. Зміст навчання включає виконання повних письмових перекладів наукових текстів різних гуманітарних, споріднених та дотичних до неї галузей з німецької мови українською та навпаки у контексті лінгвістичного процесу філософії історії. Зазначений курс спрямований на розвиток здатності студентів творчо використовувати теоретичні положення курсу для вирішення практичних професійних завдань, самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук та читання німецькомовної фахової літератури гуманітарного та ситуативно необхідного дотичного до нею профілів.	
3. Мета та цілі курсу	
формування у здобувача вищої освіти системно-наукового розуміння теоретичних засад перекладу науково-технічних текстів, засвоєння достатнього мінімуму німецькомовної спеціалізованої наукової термінології, розвиток навичок свідомого відбору мовних засобів з урахуванням лексико-семантичних, граматичних та жанрово-стилістичних особливостей текстів на мові оригіналу і їх перекладу для формування перекладацької компетенції, необхідної для успішної фахової діяльності та проведення наукових досліджень.	
4. Результати навчання (компетентності)	
4.1 Загальні компетентності - Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями з іноземної мови, мовознавства, літературознавства, перекладу.. - Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або навчальної діяльності.	
4.2 Фахові компетентності - Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. - Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди німецької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію. - Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування	

(офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

- Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та німецькою мовою.

4.3 Результати навчання

- Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та німецькою мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію німецької мови і літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та німецькою й англійською мовами.
- Використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
- Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів німецькою мовою.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
практичні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	035 Філологія	3	н

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцін ки	Термін виконання
------------	------------------	-----------------	---------------	--------------------	---------------------

Тема 1. Науково-технічний переклад: стилістика та перекладознавство 1. Головні проблеми стилістики та транслатології 2. Історичний аналіз німецької мови: архаїзми та неологізми. 3. Класифікація неологізмів	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	9, 17, 15, 11, 5, 10, 18, 14, 16, 19, 20, 21, 2, 13	6	5	лютий
Тема 2. Особливості наукової комунікації у процесі філософії історії. Територіальне розмежування словникового складу німецької мови. 1. Німецька літературна мова та діалекти. 2. Особливості вживання діалектної лексики у перекладознавчій сфері. 3. Територіальні варіанти та їхня транслатологічна лінгвістично-історична доля.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	4, 3, 9, 16, 19, 20, 21, 17, 15, 2, 13	2	5	лютий
Тема 3. Граматичні особливості наукового перекладу у лінгвістичному процесі філософії історії. Морфолого-стилістичні проблеми: 1) види слів; 2) вживання артикль; 3) граматична категорія способу; 4) стан дієслова.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	8, 9, 12, 2, 20, 21, 15, 17	2	10	березень
Тема 4. Місце фразеології у контексті наукового перекладу. 1. Класифікація сталих виразів сучасної німецької мови. 2. Індивідуальні та загальноприйняті варіанти фразеологізмів.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	8, 9, 15, 17, 3, 1	2	10	березень

Тема 5. Фразеологічна система та її тенденції розвитку у контексті лінгвістично-прагматичного процесу філософії історії у перекладацькому руслі сучасної науки. 1. Особливості фразеологізмів. 2. Фразеологічна полісемія, прагматика та конотація. 3. Фразеологічна синонімія. 4. Фразеологічна антонімія. 5. Тенденції розвитку фразеологічної системи сучасної німецької літературної мови.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	8, 9, 15, 17, 3, 1, 6, 16	2	5 10	квітень квітень
Тема 6. Особливості перекладацького процесу. 1. Науково-технічні терміни та труднощі їх транснаціонального, трансквілізаційного та трансконтинентального перекладу. 2. Перекладацькі лексичні, синтаксичні, прагматичні та конотаційні трансформації.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	15, 17, 18	2	10 10	травень травень
Тема 7. Лексично-граматичні тропи як перекладознавча проблема. 1. Повтор та граматичний паралелізм. 2. Види антитези. 3. Засоби вираження гумору та сатири. 4. Проблеми стильової відповідності та адекватності. 5. Стильові аспекти перекладу: ефекти відчуження, здивування.	лекція, практичне заняття, індивідуальна та групова робота	8, 9, 2, 12, 13, 15, 17	4	10	травень

6. Система оцінювання курсу	
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Після завершення курсу студент отримує залік на основі оцінок за практичні заняття та підсумковий контроль. Максимальна кількість балів, які студент може отримати (за умов відвідування усіх практичних занять та написання контрольного перекладу) складає 60 балів. Програмою курсу передбачено підсумкове тестування, за яке студенти можуть отримати максимальну оцінку 40 балів. Максимальна кількість балів за залік – 100 балів (А).
Вимоги до письмової роботи	Передбачено письмову контрольну роботу (переклад, максимум 15 балів), а також написання письмового підсумкового тестування (максимум 40 балів: 2х 20 балів), що базується на матеріалі, проаналізованому викладачем на лекціях, що містить практично-орієнтовані тестові завдання (20 балів максимально). а також містить питання для перевірки самостійної роботи студента (20 балів максимально). Підсумковий тест складається з 20 питань, правильна відповідь кожного питання становить 2 бали.
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх 9 занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 45 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 9.
Умови допуску до підсумкового контролю	Допуск до підсумкового контролю передбачає отримання рейтингової підсумкової оцінки (максимум 60 балів, мінімум 25 балів), що враховує навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин та за написання підсумкової контрольної роботи (перекладу).
7. Політика курсу	
Теоретичний курс викладається німецькою мовою. Студент зобов'язаний відвідувати лекції та практичні заняття, а також виконувати самостійну роботу, необхідну для підготовки до практичних занять і контрольних робіт. Пропуски практичних занять без поважних причин знижують рейтинг студента, оскільки зменшують кількість балів, які виводяться шляхом додавання оцінок, отриманих студентом на практичних заняттях. Студент, який пропустив практичне заняття з поважної причини, має право на відпрацювання цього практичного заняття під час консультації. При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять. Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №1, користується правом перескладання заліку за відомістю №2 на консультаціях викладача (перескладання пропущених тем, виконання індивідуальних завдань).	
8. Рекомендована література	
Основна 1. Agricola E. Wörter und Wendungen. Leipzig, 1972.- S. 27-31. Chrest. S. 124-125 - Einführung in die Probleme der Redewendungen. 2. Brandes M. P. Stilistik der deutschen Sprache M., 1990.	

3. Fleischer W. Phraseologie der deutschen Gegenwartssprache. Leipzig, 1982. S. 202-232.
4. Henzen W. Schriftsprache und Mundarten. Bern, 2. Auflage, 1954.- S. 10-15, 18, 37-42. Chrest. S. 164-172.
5. Iskos A., Lenkova A. Deutsche Lexikologie. L., 1970.- S. 197-210.
6. Klappenbach R. Probleme der Phraseologie. Wissenschaftliche Zeitschrift der Karl-Marx-Universität. Gesellschafts- und sprachwissenschaftliche Reihe, Heft 2/3 Leipzig.- 1968.- S. 221-227.
7. Porzig W. Das Wunder der Sprache. Bern, 1957.- S. 216-221, 243, 247-260. Chrestomatie. Kapitel. Die Sprachgemeinschaft. S. 173-181.
8. Riesel E. Abriß der deutschen Stilistik. M., 1954.
9. Riesel E., Schendels E. Deutsche Stilistik. M., 1975.
10. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Leipzig, 1984.
11. Schmidt W. Der Beitrag zur Entwicklung des deutschen Wortschatzes. Wissenschaftliche Zeitschrift der Humboldt-Universität zu Berlin Nr. 3/4, 1974.- S. 311-316.
12. Zerebkow V. Deutsche Stilgrammatik. M., 1988.
13. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов. М., 1966.
14. Городникова М. Д., Розен Е. В. Лексикология современного немецкого языка. М., 1976.- С. 66-71.
15. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця: Нова Книга, 2004. 576 с.
16. Махова Э. Ф., Неустроева Т. В. Практическая стилистика нем. языка. Екатеринбург 2010.- 266 с.
17. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник / Т. Р. Кияк, А. М. Науменко, О. Д. Огуй. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. – 543 с.
18. Розен Е. В. Новое в лексике немецкого текста. М., 1976.
19. Стилистика нем. языка: [метод. рекомендации].- [сост. М. В. Василькова].- Витебск, 2012.- 50 с.
20. Щипицина Л. Ю. Стилистика нем. языка. Часть 1. Теория [учеб. пособие].- Архангельск, Поморский университет 2009.- 144 с.
21. Щипицина Л. Ю. Стилистика нем. языка. Часть 2. Практикум [учеб. пособие].- Архангельск, Поморский университет 2009.

Додаткова

22. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу. Вінниця: Нова книга, 2003. 448 с.
23. Сухенко К.М. Лексичні проблеми перекладу. К.: вид-во Київ. ун-ту, 2000. 124с.
24. Турчин В. В. Прагматика наукового терміна: [монографія] / Володимир Васильович Турчин. Івано-Франківськ: Факел, 2004. – 226 с.
25. Турчин В. В. Гуманітарна фахова комунікація: лінгвокогнітивно-онтологічні аспекти: [монографія] / Володимир Васильович Турчин.- Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2011.- 598 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.library.ukma.kiev.ua/>
2. <http://library.lnu.edu.ua/bibl/>
3. <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. <http://www.dnpgb.gov.ua/>
5. <http://www.mirknig.com>

6. <http://www.RoyalLib.Ru>
7. <http://lib.aldebaran.ru/>
8. <http://www.Projekt Gutenberg-D>
9. <http://www.BIBLIOTHECA AUGUSTANA: Chronologie der deutschen Literatur>
10. <http://www.Links zu Online-Texten der deutschen und ins Deutsche übersetzten Literatur gesammelt von Helmut Schulze>
11. <http://www.Literatur im Netz im Berliner Zimmer>
12. <http://www.LiteraturWelt>
13. <http://www.Erlanger Liste-Digitale Texte>
14. <http://www.MEDIEN.RU>
15. <http://www.FILOLOGIA.SU>

Викладач Турчин Володимир Васильович